

Téma : **Obdobie 20. storočia ako platforma novodobej filozofie**

Dvadsiate storočie je nielen z hľadiska filozofických paradigiem mimoriadne búrlivým obdobím, v ktorom ľudstvo zakúsilo jednak množstvo zásadných objavov, explóziu vedeckých poznatkov a so žiadnym iným obdobím neporovnateľný rozmach vedy, techniky a pokroku, na druhej strane sa filozofia musela vyrovnat' s mimoriadnymi tragédiami. Aby bolo možné pochopiť peripetie filozofickej reflexie v 20. storočí, je nutné pochopiť dejinnú situáciu, v ktorej boli pre pestrý pluralizmus filozofických smerov položené základy, východiská a platformy.

Na filozofiu mali vplyv hlavne tieto dejinno-vedecké premeny a charakteristické zlomy:

- **obrat v kozmológii a fyzike** (neeuclidovské geometrické systémy, Einsteinove teórie relativity, kvantová teória Maxa Plancka, vlnová mechanika, objav atómovej štruktúry a rozvoj fyziky elementárnych častíc, teória Veľkého tresku, konečnosť a rozpínanie vesmíru, kozmicke lety, teória hier);
- **dve svetové vojny** ako najväčšie vojenské konflikty v dejinách ľudstva, pri ktorých zahynulo bezmála 60 miliónov ľudí;
- **atómové a vodíkové zbrane** ako hrozba totálnej devastácie života na Zemi;
- **revolučná politická situácia** (Veľká ruská revolúcia, stalinizmus, fašizmus, nacionálny socializmus, marxisticko-leninský ortodoxný komunizmus, vzostup a pád sovietskeho impéria, imperializmus a rozpad koloniálnych ríš; množstvo lokálnych vojen a revolúcií, politické a náboženské prenasledovanie, holokaust a genocídy, vznik OSN a novodobé definície ľudských práv, vytvorenie sociálnych trhových ekonomík);
- **populačná explózia**, kedy ľudstvo dosiahlo počet takmer 6 miliárd osôb, čo vyvoláva hrozbu vyčerpania nerastných surovín a zdrojov energie, ničenie prírodných základov života a životného prostredia, narušenie ozónovej vrstvy a bezprostredné ohrozenie globálnym otepľovaním, tiež hladomory;
- **búrlivý rozvoj technológií**, uľahčujúcich život a vytvárajúcich základ novodobej informačnej spoločnosti (rádio, televízia, osobný počítač, Internet, satelity v kozme, GPS, mobilné telefóny, masmédiá, prudký rozvoj automobilizmu, leteckého priemyslu a cestovného ruchu, medicínske objavy, genetické inžinierstvo a nové paradigmy či množstvo objavov v mnohých ďalších vedách atď.);
- **rozštiepujúca špecializácia vied** smerujúca do podoby bohatého pluralizmu vedeckých odvetví a disciplín;
- **globalizácia.**